

ERSTATNINGER FOR TAP AV SAU OG LAM TIL FREDET ROVVILT I TELEMAR I 2018

Fylkesmannen i Telemark (behandlingen av erstatningssøknadene for 2018 foregikk i perioden 1. november til 31. desember 2018 og dermed før sammenslåingen med Fylkesmannen i Vestfold) behandlet 34 søknader om erstatning for tap av sau og lam til fredet rovvilt i 2018. Dette var en nedgang på to søknader i forhold til 2017. Nedgangen i antall søknader er betydelig i perioden 2013-2018, jf. figur 2.

Søknader om erstatning behandles etter **forskrift om erstatning når husdyr blir drept eller skadet av rovvilt** av 1. juni 2014 (<https://lovdata.no/dokument/SF/forskrift/2014-05-30-677>) Formålet med forskriften er å erstatte dyreeierens tap og følgekostnader når husdyr blir drept eller skadet av rovvilt. Forskriften skal også medvirke til å redusere tapene av husdyr på beite. Døde eller skadde husdyr anses drept eller skadet av rovvilt når de blir funnet og Statens naturoppsyns (SNO) undersøkelser viser en sannsynlighetsovervekt for at husdyret er drept eller skadet av rovvilt. Det er derfor krav om dokumentasjon som ligger til grunn for vurdering av om det skal gis erstatning for tapte dyr.

De 34 søkerne oppga at de slapp 3074 sauer og 5395 lam på utmarksbeite i 2018, eller totalt 8469 dyr. I søknadene ble det oppgitt et samlet tap til fredet rovvilt på 89 voksne sauer og 604 lam, det vil si totalt 693 dyr. Samlet tap er oppgitt til 807 dyr, hvilket innebærer at søkerne anser at fredet rovvilt har forårsaket 85,9 % av alle tapte dyr. Tabell 1 viser fordelingen av tapene av sau og lam på de ulike tapsårsakene, der skadegjørende art framkommer. Gaupe er oppgitt som den klart største skadegjøreren i søknadene om erstatning med 503 dyr (71 sauer og 432 lam), som tilsvarer 62,3 % av alle tapte dyr og 72,6 % av tapet oppgitt til fredet rovvilt. Kongeørn er oppgitt som nest største tapsårsak (25,9 % av tapet til fredet rovvilt, 22,3 % av totaltapet), mens det er lave tap til bjørn (1,1 % av totaltapet) og ulv (0,1 % av totaltapet). Jerv er ikke oppgitt som tapsårsak i søknadene om erstatning i Telemark i 2018.

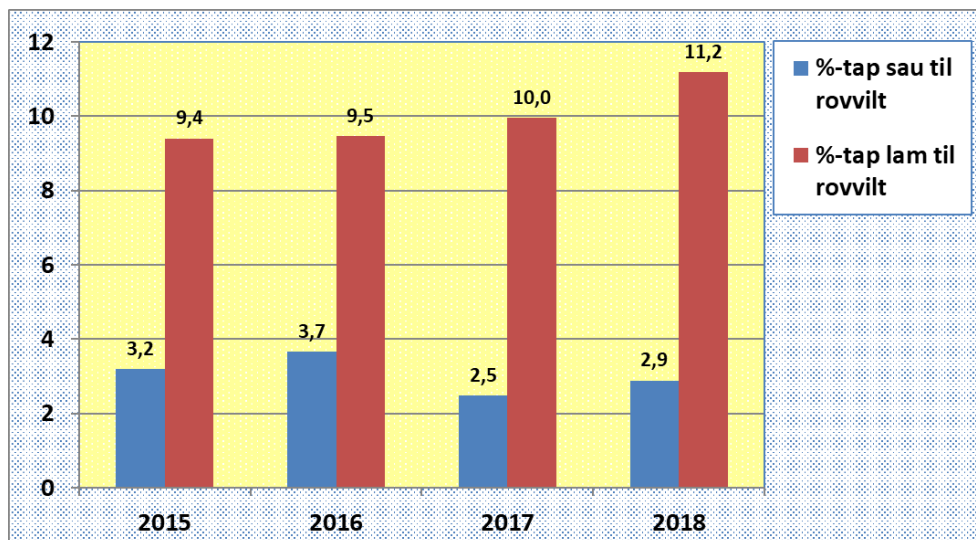
Tabell 1. Tap av sau og lam fordelt på tapsårsaker i 2018 (tall fra søknader om erstatning).

Tapsårsaker 2018	Sum sau + lam	Sau	Lam
Tap gaupe	503	71	432
Tap jerv	0	0	0
Tap bjørn	9	5	4
Tap ulv	1	1	0
Tap kongeørn	180	12	168
Tap fredet rovvilt (uspesifisert art)	0	0	0
Tap andre årsaker	114	30	84
Samlet tap rovvilt	693	89	604
Samlet tap på beite	807	119	688

Det prosentvise tapet av sau og lam til fredet rovvilt av alle dyr sluppet på utmarksbeite – oppgitt i søknadene - utgjør tilnærmet 2,9 % for sau og 11,2 % for lam. Figur 1 viser utviklingen i dette tapet de fire siste årene i Telemark. Figuren viser at tapet av sau har gått litt ned de siste par årene, mens tapet av lam har økt.

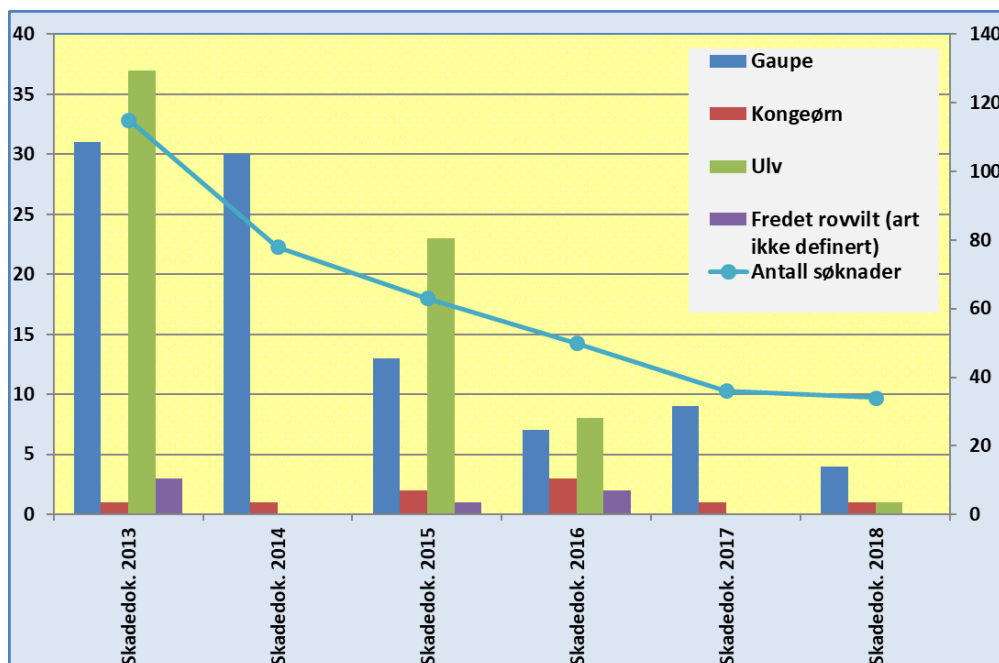
FYLKESMANNEN I VESTFOLD OG TELEMARK

Miljøvern avdelingen

Figur 1. Viser det prosentvise tapet av sau og lam til fredet rovvilt i årene 2015-2018 i Telemark (tall basert på søknader om erstatning).

Når det gjelder dokumentasjonsgrunnlaget som ligger til grunn for behandlingen i 2018 så omfattet det et historisk lavt antall dokumenterte tilfeller av rovviltskade på sau og lam. Bare seks skadeundersøkelser av totalt 31 som er lagt i rovbasen av SNO skyldtes gaupe (4), kongeørn (1) og ulv (1). Konklusjonen på disse omfatter både vurderingen *dokumentert* (3), *antatt* (2) og *usikker* (1). Utviklingen i dokumentasjonsgrunnlaget i perioden 2013-2018 er vist i figur 2. En del av de skadedokumenterte dyrene for øvrig var drept av rev (1), hund (2). 13 tilfeller hadde konklusjon Ikke rovvilt drept, mens ni tilfeller hadde konklusjon ukjent dødsårsak.

Figur 2. Dokumenterte tap til fredet rovvilt fordelt på art i Telemark i perioden 2013-2018 (venstre akse), samt utviklingen i antall behandlede søknader (høyre akse).

Fylkesmannen innvilget erstatning til 33 av 34 søkere i 2018. Erstatning ble gitt for tap av 28 sauer og 290 lam (318 dyr). Dette innebærer at staten har gitt erstatning for 31,4 % av antall

FYLKESMANNEN I VESTFOLD OG TELEMARK*Miljøvern avdelingen*

tapte sauer til fredet rovvilt (oppgitt i søknadene) og 48 % av antall tapte lam til fredet rovvilt. Samlet utbetaling utgjør kr. 735.217,-. Bakgrunnen for en forholdsvis lav erstatningsandel er manglende dokumentasjon i forhold til de fredete rovviltartene som utløser erstatning. En betydelig andel dyr er derfor erstattet fordi det anses som sannsynlig at fredet rovvilt kan ha drept disse. Fylkesmannen har også lagt til grunn at andre årsaker enn fredet rovvilt kan ha forårsaket tap av sau og lam. Til sammenligning ble det i 2017 gitt erstatning for 29 sauer og 316 lam, totalt 345 dyr. Samlet erstatningssum for disse etter ordinær behandling var kr. 788.788,-. Utbetalingen i 2018 er dermed litt lavere enn den var året før.

Det er klagerett på vedtak om erstatning i henhold til forvaltningslovens bestemmelser. Erstatningene, fordelt kommunevis, framkommer av tabell 2.

Tabell 2. Viser (kommunevis) antall søknader som ble behandlet og innvilget i 2018, antall sau og lam det ble søkt erstatning for og antall dyr som ble erstattet, samt erstatningssum.

Kommune	Antall søknader		Innvilgede søknader		Søkt erstattet, sau		Søkt erstattet, lam		Erstattet, sau		Erstattet, lam		Erstatning, kr.
Bamble	1	0	0	0	9	0	0	0	0	0	0	0	0,00
Drangedal	2	2	0	0	54	0	44	0	44	0	44	0	95837,00
Fyresdal	4	4	17	88	6	40	6	40	6	40	6	40	111747,00
Hjartdal	1	1	1	7	1	3	1	3	1	3	1	3	8933,00
Kragerø	1	1	1	5	0	4	0	4	0	4	0	4	9703,00
Kviteseid	2	2	7	34	3	17	3	17	3	17	3	17	50676,00
Nissedal	2	2	1	19	1	10	1	10	1	10	1	10	25516,00
Seljord	6	6	13	91	3	42	3	42	3	42	3	42	100091,00
Tinn	4	4	12	41	2	17	2	17	2	17	2	17	43363,00
Tokke	8	8	35	201	12	87	12	87	12	87	12	87	236252,00
Vinje	3	3	2	55	0	26	0	26	0	26	0	26	53099,00
Sum	34	33	89	604	28	290	28	290	28	290	28	290	735217,00